

Yazan redaktor
12.06.14 06:41 -

☐ ☐ ☐ CƏMƏRİ-Sadiq həzrətləri buyurur:

“Kim ruzisiniz çətinlik çəkirsən, istiğfarı artırsın!”^[1]

☐ ☐ [Bir gün Haqq dostlarından Həsən Bəsri həzrətlərinin yanına dörd nəfər gələrək, biri quraqlıqdan, biri kasıbçılıqdan, biri tarlasının məhsuldar olmamasından

, digəri isə

övladının olmadığından

[\[2\]](#)

söz açaraq ondan yardım istədilər. O böyük vəli gələnlərin hər birinə

“istiğfar”

la məşğul olmağı tövsiyə edir.

☐ ☐ Yanındakılar təəccüblə belə deyirlər:

☐ ☐ “- Əfəndim, bunların hər birinin dərdi və müşkülü başqa-başqadır, amma siz hamısına eyni tövsiyəni etdiniz!”.

☐ ☐ Həsən Bəsri həzrətləri onlara bu ayeyi-kərimə ilə cavab verir:

☐ ☐ “(Tövbə edib) Rəbbinizdən bağışlanmağınızı diləyin. Çünki O, (tövbə edənlərinizin günahlarını) çox bağışlayandır! O sizə göydən bol yağış göndərər; O sizə mal-dövlət, oğul-uşaq verər. O sizin üçün bağlar-bağçalar yaradır və çaylar axıdar!” (Nuh, 10-12)

[\[3\]](#)

☐ ☐ Deməli, Allah-Təala tövbə və istiğfar edən bəndələrinin bir çox müşküldən qurtarıb, onlara lütf edir. Haqqın rəhmətini cəlb edib, qəzəbini söndürəcək ən əsas vasitə bəndənin iklasla Rəbbinə yönələrək Ondən xəta və günahlarının əfvini istəməsidir.

☐ ☐ Necə ki, başqa bir ayədədə belə buyurulur:

Yazan redaktor
12.06.14 06:41 -

...“(Tövbə edib) bağışlanmalarını dilə yərkən də Allah onlara qəzab verməz!”(əl-Ənfal, 33)]

Cəməri-Sadiq həzrətini buyurur:

“Qəzab bütün şərin açardır”.^[4]

[Mömin xeyrə açar, şərə kilid olmalıdır. İkiüclü bıçağa benzəyən qəzəb isə imandan doğarsa xeyrin, nəfsdən doğarsa şerin açarı olar. Çünki nəfsani qəzəblər ağılı başdan çıxardan çilgünlü halıdır və çox vaxt aqibəti fəlakətlə nəticələnir. Əgər mömin qəzəblənəcəksə, Allah rızası üçün, İslam düşmənlərinə və günaha qəzəblənməlidir. Nəfsindən doğan qəzəb hissini isə daim cilovlamağa çalışmalıdır.

Həzrət İbrahim (r.a)-in Allah yolunda vuruşarkən bir kafiri öldürməsi ərəfəsində özünə tüpürməsi nəticəsində onu öldürməkdən vaz keçməsi hadisəsi bu xüsusda ən gözəl misallardan biridir. İmanın qazandırdığı həssaslıqdan məhrum olan İslam düşməni Həzrət Əlinin bu qeyri-adi hərəkətinə məəttəl qalaraq heyrətlə soruşur:

“Ey Əli, tam da məni öldürmək üzrə idin, nə üçün əl saxladın? Şiddətli qəzəbin necə oldu ki, bir anda sükunətlə evəz oldu? Bu ani dəyişikliyin hikməti nədir?”.

Həzrət Əli t b cavabı verir:

“Mən yalnız Allah yolunda cihad edirəm. Allaha düşmənin olanların boynunu Onun rızası üçün vururam və əslənə fəsimi buna şükür etməmişəm... Sən özünü tüpürürsən ki mənə niyə hıqır etməmişəm, qəzabımdı ki vətənünə də fəsimi həmişəki kimi gətirməmişəm. İslamın din. Əgər mən həmin anda hiddətə nisbət yədim, sənəni fəsimə ram olmaq kimi mənə nasiz bir şey bəzən öldürməmiş olardım. Halbuki mən qəzabımı min etməmişəm ki üçün yox, Allah rızası üçün vururam”.

Məhz bu fəzilətli hərəkət qarşısında həmin düşməni iman ilə şərəflənir.

Allah-Teala ilahi mükafatlarla müjələdiyi təqva sahibi olan bəndələrinin vəsflərini belə zikr edir:

Yazan redaktor
12.06.14 06:41 -

«O müttəqilər ki, bolluqda da, qıtlıqda da (mallarını yoxsullara) xərcləyər, qəzəblərini udar, insanların günahlarından keçər. Allah yaxşılıq edənləri sevər»(Ali-İmran, 134)

Bu ayeyi-kərimenin həyata tətbiq olunmasına dair yaşanmış fəzilət nümunələrindən biri belədir:

Cəfəri-Sadiq həzrətlərinin bir kölesi vardı. Bir gün o su tökülür, həzret isə əllərini yuyurdu. Birdən su patlarına sıçradı. Cəfəri-Sadiq həzrətləri hirsle köleye baxdı. Bu zaman köle:

«Əfəndim, Qurani-Kərimdə «Qəzəblərini udanlar», [\[5\]](#) Allahın məğfirəti və Cənnətlə müjdələnilər», - dedi.

Cəfəri-Sadiq həzrətləri:

«- Ele isə qəzəbimi uddum!», - dedi.

Köle ayənin davamını oxudu:

«-İnsanları əfv edənlər».

Cəfəri-Sadiq həzrətləri:

«- Haydi, səni əfv etdim», - dedi.

Köle ayəni oxumağa davam etdi:

«-Allah yaxşılıq edənləri sevər!».

Yazan redaktor
12.06.14 06:41 -

☐ ☐ ☐ Bunun üzərinə Cəfəri-Sadiq həzrətləri:

☐ ☐ ☐ "– Gədə bilərsən, sən Allah-Tealanın rızası üçün artıq azadsan. Bu min dinar da sənə olsun!", - buyurdu. [6]

☐ ☐ ☐ İnsanın şəxsinə qarşı xəta və günah işləndiyi zaman Allah rızası üçün qəzəb hissələrini boğmaq böyük bir fəzilətdir. Necə ki, hədisi-şərifdə buyurulur:

☐ ☐ ☐ "İgid güllə şadırlı qibin qalib gələn deyil. Sil igid qəlbi bələndiyi vaxt qəlbi bir qalib gələnəndir"(Buxari, Ədəb, 76; Müslim, Birr, 107, 108)

☐ ☐ ☐ Allah Resulu r şəxsi məsələlərdə hirsini boğa bilməyin yolunu da belə bəyan etmişdir:

☐ ☐ ☐ "Diqqət edin! Qəlbi bələndirən oğlunun qəlbindəki bir alovdur. Hirsini adamın gözünün qızardığını, boyun damarlarının şişdiyini görmürsünüzmü? Kim hirsini nəfəsini başladığını hiss edərsə, dərhal otursun, yaxud da yatsın!". (Tirmizi, Fiten, 26/2191; İbn Məcə, Fiten, 18)

☐ ☐ ☐ "Sizdə nənə bir hirsindəki ayaq üstədirsən, otursun, hirsini soyuyarsa, lap yaxşı, kəs qəldir". (Əbu Davud, Ədəb, 3/4782; Əhməd, V, 152)

☐ ☐ ☐ **bu Vall** belə deyir:

☐ ☐ ☐ "Bir gün **Urvi bin Muhammədin** yanına getmişdik. Bir nəfərin naxoş sözlər söyləyərək Urvenə hirsəndirdiyini gördük. Bu zaman Urve ayağa qalxdı, dəstəməz alıb yanımıza gəldi və **Rəsulullah** r -in belə buyurduğunu nəql etdi:

☐ ☐ ☐ "Hirs şeytandır. Şeytan isə oddan yaradılmışdır. Od su ilə söndürülür. Elə isə sizdə nənə bir hirsindəki zaman dərhal maz alın!". (Əbu Davud, Ədəb, 3/4784; Əhməd, IV, 226)

☐ ☐ ☐ Ancaq onu da qeyd etmək lazımdır ki, hirsini boğa bilmək mühüm olduğu kimi, lazımdır gəldikdə Allah rızası üçün qəzəblənmək də son dərəcə əhəmiyyətlidir. Necə ki, **Rəsulullah** r öz nəfəsi üçün hirsənlənir və heç kimlə mübahisəyə girməzdi. Lakin başqasına və ya cəmiyyətə aid bir haqq tapdandığı zaman, xüsusilə də bu halın davam etdiyini gördükdə hirsənlənər, hətta mübarək alnındakı damar qabarar, yalnız haqq və ədalət öz

Yazan redaktor
12.06.14 06:41 -

yerini tapandan sonra sakitləşərdi.]

Əfəndi Sadiq həzrəti buyurur:

“(Din) qardaşından sənənin haqqında xoşuna gəlmiş yəni bir söz çatanda kədərlənmiş! Əgər işin əslində onun dediyi kimidirsən, bu söz axirətdə qələbəyə bir zəyə kəffarə olar. Yəni həmin cəza hələ bu dünyada ikən sənə verilmiş olar. Elə deyilsən, heç nə etmədən bu söz sənə bil bir savab qazanmış olarsan”.

[Cəfəri-Sadiq həzrətlərinin bu nəsihəti xüsusilə haqsız və esassız ittihamlara məruz qalan möminlər üçün necə də gözəl təsəllidir. Qəlbini hüzur və müvazinetini qorumaq üçün bu nəsihəti qulaqda sırğa etmək lazımdır.

Bu bir həqiqətdir ki, bir mömin nə qədər yaxşı adam olsa da, mütləq onun da əleyhinə danışanlar olacaq. Heç kim bunun qarşısını ala bilməz.

Necə ki, İlahi qüdrətin insanı qəddar təccil edən şahəsəri Həzrət Peyğəmbər kimi ideal və nümünəvi bir insanı da nələyiylə sözlərlə anan Əbu Cəhlin xarakterli qatillik və cahillik insanın hər eərdə yaşaması bu cür ittihamlardan və dedik-qodulardan heç kimin uzaq qalmayacağına açıq-aydın ifadəsidir.

Yəni Cəfəri-Sadiq həzrətlərinin nəsihətinə görə, Həzrət Musa u bir gün dua edərkən Allah-Təalaya belə yalvarır:

“Ya Rəbb! Hər kəsini məni xeyirlə yad etməsinə istəyirəm”.

Haqq-Təala isə:

“Bu necə ola bilər, özüm də daxil, heç kəmə belə bir şey etmədim”,- buyurur. [B](#)

Yeni insana nə qədər yaxşı olsa, mütləq onu gözü götürməyən, qınayanlar, bəyənəməyən və dedik-qodusunu edənlər olacaqdır.

Əfəndi Sadiq həzrətlərinin bu nəsihətlərindən biri də insanları onlar haqqında kimə nəsihət dedik-qodusundan inciməkdir. Çünki edilən bu ittihamlar əgər doğrudursa, qeybətdir, yox, tamamilə haqsız isə, o zaman iftira dır. Bu kimi nəsihətlərə məruz qalan mömin üçün hər iki hal da günahların bağışlanmasına, ya da

Yazan redaktor
12.06.14 06:41 -

derecesinin yüksəlməsinə vasilədir.

İnsanlar dəhşətli qiyamət günündə özləri də çox ehtiyac hiss etsələr də, savablarını dünyada İken qeybat və dedi-qodusunu etdikləri kəsələrə vermək məcburiyyətində qalacaqlar. Əgər borclarını ödəyəcək qədər savabları qalmazsa, dedi-qodusunu etdikləri adamların günah yüklerini öz üzərlərinə alacaqlar. [\[1\]](#)

Qeyd edəcəyimiz hadisə bu həqiqətləri nə gözəl ifadə edir:

Qeybat günahına vədiş edən bir nəfər ətrafında olan bir Haqq dostunun da qeybatını etməkdən geri qalmırdı. Ona görə də həmin qeybatçını heç kim sevmirdi. Lakin künül tabibi olan Haqq dostu nə vaxt qeybatını edən adam yanına gəlsə, onu təbessümlə qarşılayar, "Gəl görüm, mənim eziz şərikim", deyərək iltifat edirdi. Onun bu gözəl rəftarı nəhayət onu insafat gətirdi və:

"Mən orda-burda bu adamin əleyhinə danışırım, o isə həmişə mənə iltifat edir. Daha bundan sonra əleyhinə danışmayacağam"- dedi.

Artıq həmin Allah dostunun qeybatını etmirdi. Lakin hüzuruna gəldikdə əvvəllər olduğu kimi iltifat görmürdü. Bir gün bunun səbəbini soruşdu:

"Əfəndi hazrətleri, artıq mənə əvvəllər olduğu kimi iltifat etməirsiniz. Əvvəlki sevginizi göstərməyinizə səbəbi nədir?"

Onu və onun kimi qeybat xəstəliyinə tutulanlara xəbərdarlıq etmək üçün əlinə yaxşı fürsət düşən Haqq dostu təbessümlə:

"Əvvəllər sizinlə ticarət şərikliyimiz vardı. Artıq həmin şərikliyimiz sona çatdı və ona görə də iltifat da qalmadı"- dedi. O isə təəccüblə soruşdu:

"Nə şərikliyi? Mənim ilə bir şəriklikdən xəbərim yoxdur". Böyük vəli belə izah etdi:

"Sən orda-burda mənim əleyhinə danışırıdın. Mən də qeybatına qeybətə cavab vermirdim və səbir edirdim. Bu səbrimin əvəzində mənim günahlarım sənə dəftərinə, sənə savabların da mənim dəftərimə yazılırdı. Sənə belə bir ticarət şərikliyimiz vardı. İndi isə sən artıq qeybatını etmişsən, ona görə şərikliyimiz də sona çatmış sayılır".

Yazan redaktor
12.06.14 06:41 -

□ □ Epiqləri qarşısında məəttəl qalan adam:

□ □ "-Doğrudan qeybatçının vəziyyəti belədir?"; - deyə soruşduqda o mübarək zat bu misalla sözüne davam etdi:

□ □ "- **İmam Şarani** deyir ki, "Əgər mütləq kimsə qeybatını etməli olsaydım, evvelca ata-anamın qeybatını edərdim. Çünki qeybat eden insan evvelca öz savablarını qeybatını tdiyi adama bağışlamış, vermək üçün savabı qalmamışsa da, onun günahlarnı öz üzərinə yüklemiş olar".

□ □ Bu sözlərdən sonra dərin düşüncələrə dalan qeybatçının ağı başına gəldi və bu hadisədən sonra heç kimin qeybatını etməməyə söz verdi.

□ □ Qeybatın nə qədər böyük və çirkin günah olduğu ayeyi-karimədə belə bildirilir:

□ □ "Ey iman gətirənlər! Çox zünnü-gümana qapılmaqdan çəkinin. Şübhəlisiz ki, zünnin bəzisi (heç bir əsası olmayan zünn) günahdır. (Bir-birinizin eynini, sirrini) arayıb axtarmayın, bir-birinizin qeybətini qırmayın! Sizin biriniz ölmüş qardaşının itini yeməyi razı olarmı?! Bu sizdə ikrah hissi o yadar

(qeybət dən belədir). Allahdan qorxun. Həqiqətən, Allah tövbələri qəbul edər, rəhmli və rəhimdir!" (əl-Hucurat, 12)

□ □ Ölmüş bir adam necə ki, şərəf və layəqətini zədələyəcək pis sözləri eşitməyib, özünü müdafiə etmək iqlidində deyilsə, qeybatı olunan adam da qiyabında baş verən günahlara cavab verəcək halda deyil. Ona görə də qeybat günahı ayeyi-karimədə ölmüş qardaşının itini yemək kimi dəhşətli dərəcədə ıyranc əməl

kimi göstərilir.]

□ □ Cəfəri-Sadiq hiylətli buyurur:

□ □ "Mən isiz dən vətəniyə olmadan ox almağa çalışsan adama bənzi yir".^[1]

□ □ [Baş bədəni ikam olmayacağı kimi sülhəddən ilə yaşadığın arasında təzad olan, əməl dediklərinə əməllərinə verdiyi nəsihət, tövbiyə və təqirələr də etibad ediblərə hədəfə təsir etmər. Çünki sözün təsir bəvəkəti söyləyinin intis və neqə duyğularını ilə həqiqətə yəqinə nəzərindədir.]

□ □ Ələ onə gürə də **Məvlana Nəzəri** belə buyurur:

Yazan redaktor
12.06.14 06:41 -

☐ ☐ Bəlkə də bu və buna bənzər həqiqətlərin təsiri qəti şübhə salıbaldır. İkiyə 1 bələ nəq edir:

☐ ☐ "Ey Allahın Rəsulu, Özümiz əməl etmədiyimiz müddətcə yaşlıq əmr etməyəkmi, həmçinin özümüz üzədgəmədgə də pələkdən qələdirməyəkmi?" - deyə soruşdu.

☐ ☐ R. subuləh (Buna kəmil mənədə müvəffəq olubilməyin inkəsətçü səbəbiyə) belə buyurdu:

☐ ☐ "Təmamilə əməl etməsəniz də, yaşlıq əmr edən, təmamilə üzəq dumasəniz də, pələklərdən qələkdən" (Həyət, VI, 277).

☐ ☐ "Yaşlıq şübhə edib, pələkdən üzədgəmədgə ik nöbdə özümizdən və ələmətdən bağlamıyq. Bu mənədə ik vəzifə müvəffəq şübhə üzəqərimiz iləmə şübhə şübhəkdir. Əks təqdirdə qür bəbəyiniz olən övədərimiz öyemə qür bələni pələyətə oləcəq. Allah Təala Qursu Kərimdə:

☐ ☐ "Ey iman g'ibi: İf'at Özümdə v: İhl-iyələmət' bə otdən qonuyun ki, onun yəməcəq iləmələr v: d'gələt..." (in Təhri, 6) buyuraraq, əməl bə mərif və nəhy əməl-müvəffəq vəzifə icə nöbdə əməl yəmələrdən bağlamızca şübhə edir.

☐ ☐ Övədərimiz iləmə şübhə və d'rimiz tələb ediyə ədəb pələyəcəməz yəqərimiz ilə onları bə yaz tələbdə qələbək bə məsələ qələdirməkə təmin edibcək qədə əməl deyil. Həmçinin d'ni tələb bu qədə bəstə qələdirmək qələdirmək iləmə şübhə şübhə olub. Bununla Məydanəmə vəzifəyə yerinə yələdirmiz zənn etmək yəqə özümizə ələməq. Övədərimiz d'riyədək qələyətən yəqə əməl d'gələcəyik, q'ya, səviyyə bə kələbdə əməl b'likə q'ya q'ya b'likə əməl ədədərək, universitet qəbul imtahanlarında əməl üzəqərimiz d'ni b'likə tələb və əməlyə məktəb əpələrdə q'yaq'yaq, ucabə, bu hissəyəyətən nəqə tələbi onları əbədi qələyətə olən əməl q'yaq'yaq. Uhməyəcəq ki, övədərimiz bu fəni d'riyədək bəli imtahanıca yəqə hazırləqə b'likə hər b'likə əməl imtahanıca.

☐ ☐ Bu gün ən böyük məsələyimiz övədərimiz qələyət... Çünki bu gün liberal ələmətin "q'ya əməl, o'ya gətir" prinsipi bə hərəkat edib məna vəzifəyə zəhər saraq və nəfəsliyə qələdirməyəzərlər mərif tələbdən, internetin yəqə d'riyədən, mədələrin q'ya b'likə və reklamların ələdəcə tələbi qələyətə qələyətə formalaq'yaq. Onların k'ni d'riyədən pələyən ədək, d'riyə, mədəriyəyə, tələbi, hətta ələmə q'yaq'yaq.

☐ ☐ Özümiz, övədərimiz, ələmə, q'yaq'yaq və cəmiyyətimiz bu həzən əqəbdən qonuyq (q'ya kəzmi tələbi əməlyəq)

☐ ☐ Allah-Təala b'likə b'likə: uca d'riyədə d'gə əməlyə q'yaq'yaq, b'likə hal v: b'likə b'likə: İləməni zəki' l, z' rəf' t v: q'yaq'yaq əməl q'yaq'yaq: b'likə yə məsələ əməl.

☐ ☐ Amib...

Yazan redaktor
12.06.14 06:41 -

[1] Abdülmöcd Həbi, *et-Həstəku'l-Vərdiyə*, sf. 161, Rəhbər Yayıncılıq, İstanbu 1986.

[2] Yeri gəlmişkən qeyd edək ki, bəzən səbəblərə təvəssül edilərkən dua ilə Allaha təvəkkül edilərsə də, insan istədiyinə nail olmağa bilər. Məsələn, bəzi əbləhin çay istəməsinə bəməyərəq olmaq olmaz. Bunun bir çay həmmət var. Zira Allahdan bəqə heq kim əyyəl hılmaz. Haqqında nəyin nəyin, nəyin pər əbdəyürü Rəbbimiz bütən daha yəqı bılır. Onun haqqında nəyin qızılmaq ki, bəim istədiklərimizdən daha veylədir.

Həmçinin Allahın qulundan bəzi nəsətləri əsirgəmsi o qulların səmədiyi mənasına da gəlir. Nəca ki, Həzrət Peyğəmbərin xanımı, Ömərətə anası Həzrət Əjə anamızın da uşaqı olmaqdır. Allahın bəzi nəsətləri qullarından əsirgəmsi onları səbr etdik bəhri riza göstərənək Haqq qatında dəniçaların daha da yüksəlməsi və o nəsətlərdən daha veyri və əbədi olan axirət mükəfətlərinə nail olmaları üçündür. Ona görə də dəim bəhri qədər səbr, qıdır, həmmət, riza və

İstədiyiniz həmmət qorunmalıq.

[3] İbn Həcaz, *F. İhsul Bəni*, XI, 98; Ayni, *Ləmf ul-Qədi Bəyət* s. XXXI, 277-278.

[4] Özəl, *Əhyə*, III, 196.

[5] Ali İsmail, 194.

[6] İbnü'l-Cəvzi, *B. İhsul Dəim*, s. 142.

[7] Əbu Nuayim, *Həy*, III, 198.

[8] Abdülmöcd Həbi, *et-Həstəku'l-Vərdiyə*, sf. 161-162, Rəhbər Yayıncılıq, İstanbu 1986.

[9] Bəz. Buxari, *Məzəlim* 10; Rəqaq 48; Müslim, *Bəir* 59; Tirmizi, *Qiyamat* 2; Əhməd, II, 303, 324, 372.

[10] Əbu Nuayim, *Həy*, III, 194-195; Müzi, *Təhzi bu-Kəmal*, V, 89.

Yazan redaktor
12.06.14 06:41 -

[\[1\]](#) Həmişə bax, Buxari, Bəşir-Xəlifə 10, Fəran 17, Müslim, Zənd 51.